

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

26. oktober 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 461 (Alm. del) af 29. september 2021 stillet efter ønske fra Lars Boje Mathiesen (NB)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse de årlige udgifter til samtlige statslige investeringsfonde og virkningen på det strukturelle BNP af disse investeringer? Vil ministeren endvidere oplyse virkningen på strukturel BNP ved, at udgifterne hertil i stedet anvendes på a) at lempe selskabsskatten eller b) at lempe skatten på aktie- og kapitalindkomst?

Svar

I Danmark er der fire permanente statslige investeringsfonde – Vækstfonden, EKF Danmarks Eksportkredit (EKF), Danmarks Grønne Investeringsfond (DGIF) og Investeringsfonden for udviklingslande (IFU) – der har det til fælles, at de tilbyder statslig finansiering med henblik på at understøtte en række formål, herunder særligt målrettet hhv. i) iværksættere, vækstvirksomheder og det brede segment for små og mellemstore virksomheder ii) eksportvirksomheder iii) grønne investeringer samt iv) forretninger i udviklingslande og vækstmarkeder.

Staten afholder som udgangspunkt ikke direkte udgifter til investeringsfondene. Fondene arbejder som udgangspunkt på kommercielle vilkår og afholder således deres driftsomkostninger på baggrund af deres indtægter fra forskellige finansieringsprodukter. Fondene har i de senere år præsteret pæne overskud, hvoraf en mindre del heraf er udbetalt til staten som udbyttebetalinger. Således har EKF og Vækstfonden udbetalt udbytter til staten for 200 mio. kr. i 2021 på baggrund af deres resultater for 2020.

Gennem forskellige politiske aftaler er der dog lagt særlige tabsgivende ordninger til administration i fondene, som deraf har karakter af indirekte tilskud til virksomhederne. Fx *Små Vækstkautioner* i Vækstfonden, der har en tabsprocent på omkring 20 pct., som er en delvis garanti for bankers udlån til SMV'er, som gør det lettere for virksomheder, der ellers ikke kan stille tilstrækkeligt pant, at få bankfinansiering på mere risikable investeringer. Samlet set er der på *Forslag til finanslov for 2022* budgetteret med statslige udgifter til tabs-/tilskudsbaseordninger for 123,1 mio. kr. i 2021, jf. *tabel 1*.

Hertil kommer udgifter til afdækning af statsfinansielle risici ved såkaldte risikopræmier. Siden 2019 har staten afsat risikopræmier ved udstedelse af nye garantier, genudlån og kapitalindskud med henblik på at afdække eventuelle fremtidige statsfinansielle udgifter til tab, *jf. boks 1*.

Boks 1

Afdækning af statsfinansielle risici ved risikopræmier

Fondene opererer på markeder, hvor der er risiko for at tabe penge. Hvis fondenes tab i fremtiden overstiger indtægterne, vil det i yderste konsekvens være staten, der påvirkes og/eller hæfter for tabene, da fondene er finansieret gennem statsgarantier, genudlån og statslige kapitalindskud, hvilket dermed indebærer en kreditrisiko for staten. Risikopræmierne har derfor til formål at sikre, at eventuelle fremtidige statsfinansielle udgifter til tab på kapitalindskud, garantier og genudlån allerede afdækkes løbende fra udstedelsestidspunktet.

Tilgangen har således paralleller til en forsikringsmodel, idet der med afsættelsen af risikopræmier opbygges en "opsparing", der kan modgå evt. kommende tab på garantier, genudlån og kapitalindskud. Det er således hensigten, at udstedelser af garantier/genudlån/kapitalindskud over tid skal være neutrale for de offentlige finanser. Dette styrker statens samlede kreditværdighed generelt.

Finansieringen af risikopræmien kan både tilvejebringes direkte fra modtageren, ved statslig finansiering inden for det statslige delloft for driftsudgifter eller en kombination heraf.

En del af udgifterne til risikopræmierne afholdes ved statslig finansiering inden for det statslige delloft for driftsudgifter og udgør således størstedelen af statens udgifter for statslige investeringsfonde. Risikopræmierne afsættes for både midlertidige markedsbaserede ordninger, som er lagt til administration i fondene, og varige udvidelser af fondenes rammer for garantier, genudlån og kapitalindskud. Samlet set er der på *Forslag til finanslov for 2022* budgetteret med statslige udgifter til risikopræmier (ekskl. midlertidige COVID-19-relaterede ordninger) for 266,4 mio. kr. i 2021, *jf. tabel 1*.

Samlet set er der således budgetteret med statslige udgifter (ekskl. midlertidige COVID-19-relaterede ordninger) til de statslige investeringsfonde for 389,5 mio. kr. i 2021 på *Forslag til finanslov for 2022*, *jf. tabel 1*.

Risikovillig kapital kan understøtte private virksomheders projekter, der ikke vil kunne realiseres i fravær af de statslige fonde. Det er dog ikke muligt at opgøre virkninger på strukturelt BNP af fondene isoleret set. Virkningerne vil afhænge af, om der med de konkrete investeringer opnås aktiviteter, som er mere eller mindre produktive end den anvendelse af produktionsressourcerne, der alternativt ville finde sted. Eventuelle strukturelle BNP-virkninger (positive såvel som negative) vil automatisk indgå i grundlaget for de mellemfristede fremskrivninger efterhånden, som de realiseres.

Tabel 1
Statslige udgifter til investeringsfonde i 2021

	Mio. kr. (2022-niveau)
Tags-/tilskudsbaseerede midlertidige ordninger	123,1
- heraf Vækstfonden (Små Vækstkautioner og Matchfinansieringsordning)	103,1
- heraf EKF Danmarks Eksportkredit (Grøn projekt og markedsmodningsfacilitet)	20,0
Risikopræmier til markedsbaseerede ordninger (varige og midlertidige)	266,4
- heraf Vækstfonden (Vækstlånordning og Danmarks Grønne Fremtidsfond)	138,8
- heraf Danmarks Grønne Investeringsfond (Danmarks Grønne Fremtidsfond)	118,8
- heraf Investeringsfonden for udviklingslande (Danmarks Grønne Fremtidsfond)	9,6
Statslige udgifter til investeringsfonde I alt (ekskl. COVID-19 ordninger)	389,5
Risikopræmier til COVID-19 relaterede ordninger	1.403,5
- heraf Vækstfonden (Genstartsfond, COVID-19 kapitalindskud og COVID-19 garantiordning)	1.023,5
- heraf EKF Danmarks Eksportkredit (COVID-19 garantiordning)	200,0
- heraf Danmarks Genopretningsfond ¹ (Rekapitalisering af større virksomheder ifm. COVID-19)	180,0

Kilde: Forslag til finanslov for 2022.

Anm.: 1) Ifm. med COVID-19 etablerede den danske stat Danmarks Genopretningsfond med begrænset levetid iht. aktstykke 6 af 22. oktober 2020, hvormed fonden blev etableret. Fondens formål er, at, som skal kunne yde rekapitalisering til visse store, samfunds bærende, danske virksomheder i form af investeringer mod udstedelse af præferenceaktier og som udgangspunkt suppleret med tegningsretter. Der kan indskydes op til 10,0 mia. kr. i Danmarks Genopretningsfond og de statsfinansielle risici ved kapitalindskuddet afdækkes ved risikopræmier.

For et finansieringsbidrag svarende til knap 400 mio. kr. årligt skønnes selskabsskattesatsen at kunne sænkes med 0,3 pct. point fra 22 pct. til 21,7 pct. En reduktion af selskabsskattesatsen med 0,3 pct. point skønnes at øge strukturelt BNP i størrelsesordenen 1 mia. kr., jf. tabel 2.

Skatten på aktie- og kapitalindkomst kan lempes på flere måder. Aktieindkomst beskattes med 27 pct. af indkomsten under en progressionsgrænse på 57.200 kr. (2022-niveau) og 42 pct. af indkomsten over denne grænse. Positiv nettokapitalindkomst beskattes typisk med ca. 37,1 pct. i en gennemsnitskommune, men for topskatteydere udgør skatten 42,0 pct. over et bundfradrag på 47.400 kr. (2022-niveau). Ægtefæller sambeskattes af aktie- og kapitalindkomst.

For et finansieringsbidrag på knap 400 mio. kr. årligt kan den højeste skattesats for aktieindkomst og skatteloftet for positiv nettokapitalindkomst lempes med 1,4 pct.-point. fra de nuværende 42,0 pct. til 40,6 pct. En sådan lempelse skønnes at øge arbejdsudbuddet og derigennem strukturelt BNP med i størrelsesordenen ¼ mia. kr.

Tabel 2**Provenuækvivalente lempelser af selskabsskatten eller aktie- og kapitalindkomstsskatten**

<i>Mia. kr., 2030 (2022-niveau)</i>	Umiddelbart mindreprovenu	Mindreprovenu efter tilbageløb	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	Strukturelt BNP
Lempelse af selskabsskattesatsen på 0,3 pct.-point	0,8	0,7	0,4	1
Lempelse af den højeste skattesats for aktieindkomst og skatteløftet for positiv nettokapitalindkomst med 1,4 pct.-point	0,7	0,5	0,4	¼

Anm.: Strukturelt BNP er afrundet til nærmest kvarte mia. kr. Der er ikke taget højde for eventuelle provenumæssige virkninger af ændret indkomsttransformation for hovedaktionærer. I opgørelsen af provenuvirkningerne af nedsættelse af skatteløftet for positiv nettokapitalindkomst er indregnet en rentenormalisering frem mod 2030 svarende til forudsætningerne i Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger.

Kilde: Egne beregninger.

En lavere selskabsskattesats eller aktie- og kapitalindkomstskat skal ses i sammenhæng med det øvrige skattesystem. En lavere selskabsskattesats eller en lavere skattesats på aktie- og kapitalindkomst giver alt andet lige hovedaktionærer incitament til at vælge at tage arbejdsindkomst ud af selskaberne i form af udbytte frem for løn.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister